

[Wolffhart Pannenberg a kritika jeho koncepce]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[\[Příležitostné poznámky, 1963\]](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[\[Příležitostné poznámky, 1963\]](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 7. 6. 1963

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 7. 6. 1963

Chybně rozumí Pannenberg oné „Weltoffenheit“ jako přesahování – a zapomíná na rozpornost. Tomuto přesahování rozumí ve smyslu vymanění z omezenosti „Umweltu“ a přiblížení k celku světa, tj. v posledu k sjednocení, jednotě s ním. Jednotu lidské existence vidí v jednotě „já“ se skutečností. To je ovšem naprosto mylné. (str. 58 – *Was ist der Mensch?*)¹

Kritiky na adresu Pannenbergovu s ním byly příliš snadno hotovy, protože využily jeho skutečných chyb k odmítnutí celé jeho myšlenkové orientace, která je správná. Proto nemají v podstatě proti Pannenbergovi pravdu.

Otázka vztahu mezi pravdou a jednotou světa nemůže být řešena tak, jak to činí Pannenberg. Svět vůbec není původně jednotný, nýbrž skrze pravdu (její „působení“ ve světě) se k jednotě zpracovává. A jednotu nemůžeme chápat jako stereotypnost a zákonitost dějů, nýbrž je třeba ji hledat tam, kde nejde o opakování, ale o *nové*. Cesta nového – to je cesta uskutečňování pravdy, a tím i světové jednoty. Svět musí být sjednocen skrze pravdu – pravda není odrazem původní světové jednoty. Jinak bychom totiž museli buď nové vůbec popřít (to vlastně dělá Pannenberg svým výkladem věčnosti a jejího vztahu k času), anebo bychom spadli opět do antiky a prohlásili bychom nové za okrajovou, epifenomenální, pomíjivou skutečnost.

630607

¹ Záznam navazuje na soubor rukopisných poznámek z 11.–13. 12. 1962. – Pozn. red.